

**Fjölþjóðleg rannsókn
á viðbrögðum við kreppu
(Nordic Crisis Management Strategies
in a Comparative Perspective)**

Stefán Ólafsson

Kynning Velferðarráðuneytisins í Norræna húsinu

17. September 2015

Markmið verkefnisins

- Draga lærdóm af reynslu þjóða af glímu við fjármálakreppur
- Eru Norðurlöndin með sérstaka nálgun samanborið við önnur evrópsk ríki?
- Hefur norræn velferðarstefna og skipan velferðarríkis áhrif á kreppuviðbrögð – eða eitthvað annað í norrænum samfélögum?
- Öll löndin: Kreppan 2008-2014; en einnig kreppurnar 1990-1994 í Finnlandi, Færeyjum og Svíþjóð sérstaklega
- Samanborin verða lönd sem lentu í djúpri kreppu sérstaklega (Írland, Bretland, Spánn, Portúgal, Grikkland, Eystrasaltsríkin). En einnig litið til annarra ríkja

Nálgun verkefnisins I

- Safnað ítarlegum upplýsingum um hvernig stjórnvöld og aðilar vinnumarkaðar brugðust við kreppunni – skýrslur á vef um hvert land
- Hvað var gert í byrjun og svo áfram – **tímaröð viðbragða**; hversu sterk viðbrögð voru; heildstæð eða sértæk viðbrögð; tengsl velferðarviðbragða við heildstæð efnahagsúrræði (**örvun** í anda Keynes, aðhaldsaðgerðir og **niðurskurður**, eða **blönduð** viðbrögð)
- Þjóðir greindar eftir hversu djúp kreppan var
- Ólík staða þjóða í upphafi kreppu (skuldir, velferð)

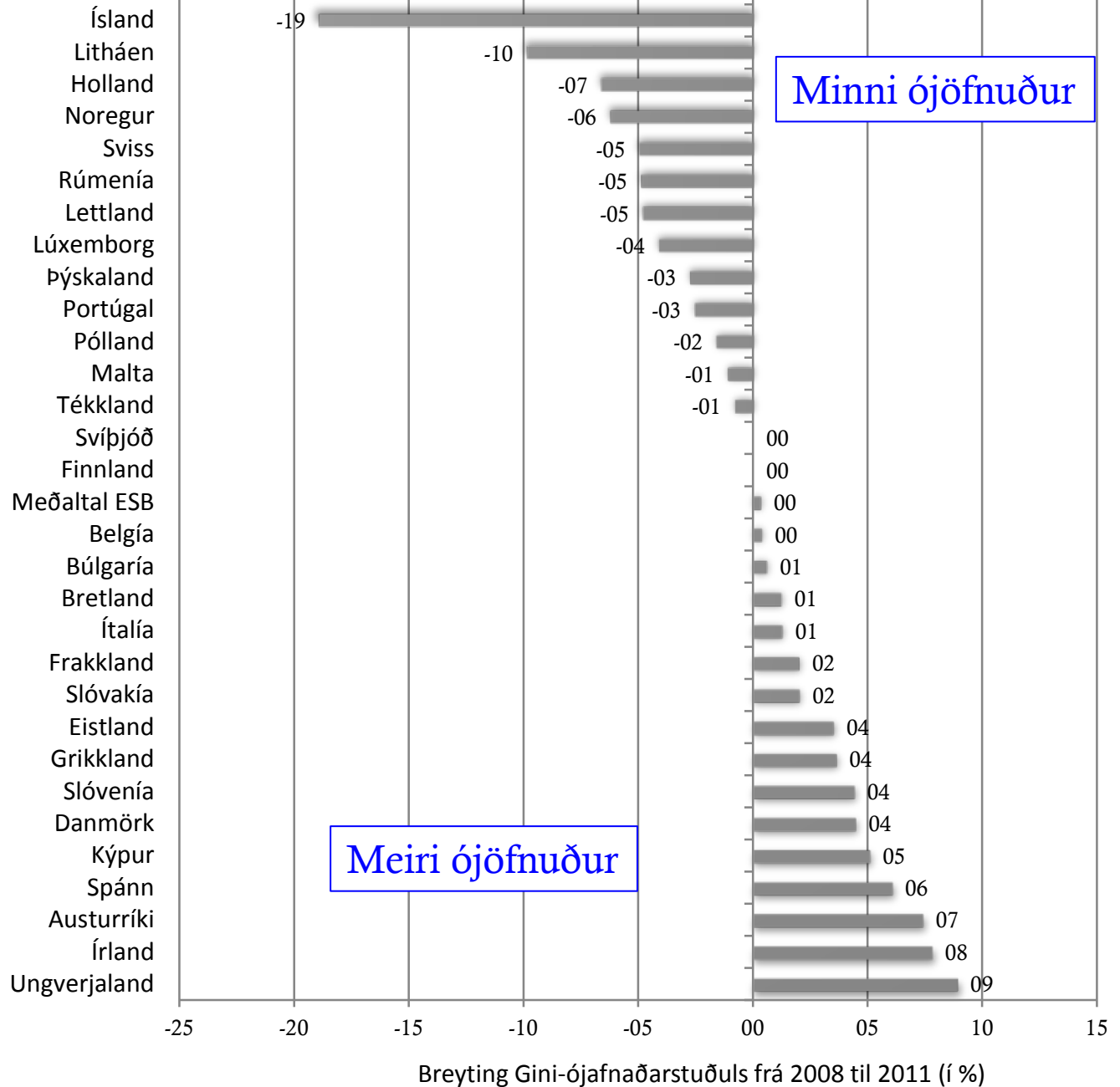
Nálgun verkefnisins II

- Árangur þess sem gert var: tölfræðilegir mælikvarðar – hversu vel gekk viðsnúningurinn?
- **Nýmæli:** Tengja talnamælingar við aðgerðir stjórnvalda: reynt að svara því hvað skilaði mestum árangri, hvað minni árangri og hvað engum árangri?
- Gögn úr þjóðhagsreikningum og lífsharakönnunum (EU-SILC Eurostat og HÍ)
- Samhengi ríkisfjármála, velferðarmála og atvinnumála; tengsl við einkenni kreppa og almenn skilyrði í samfélagunum
- Hvernig velferðarkerfi var **notað** og **ekki notað** til að verja lífshjör almennings

**Hvernig
byrðunum af
kreppunni var
dreift:**

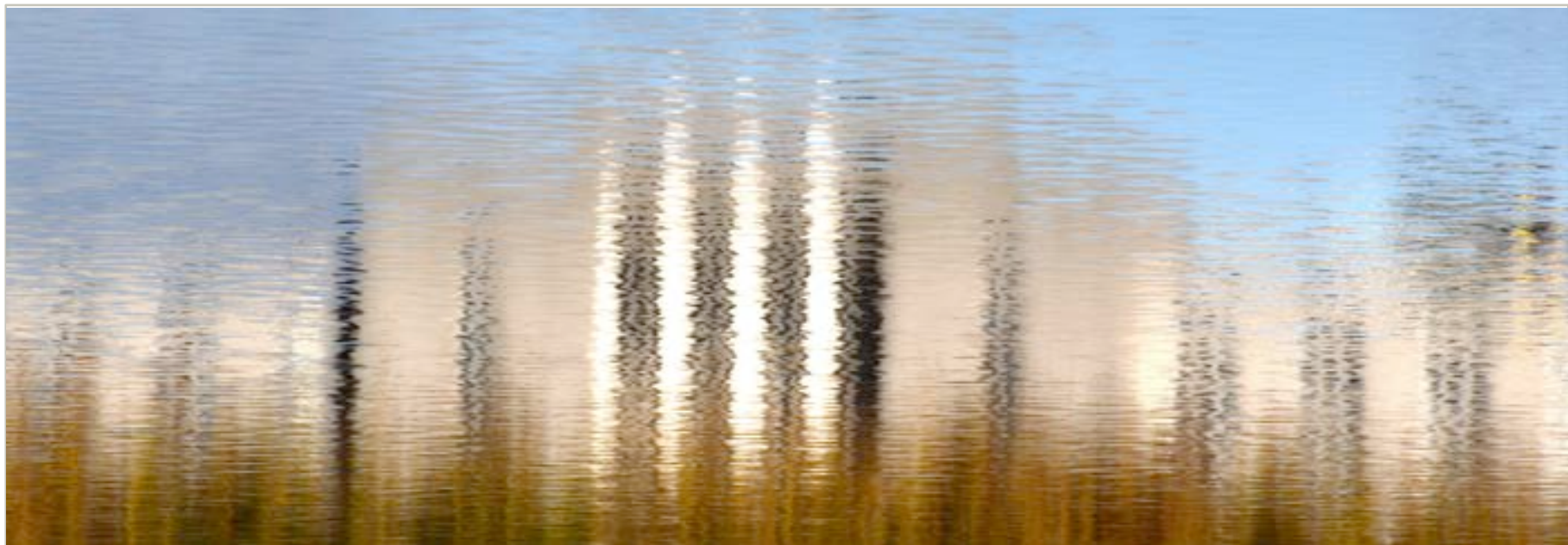
**Breyting
tekjuójafnaðar
í kreppunni
(2008 til 2011)**

**Myndin sýnir
% breytingu Gini-
ójafnaðarstuðuls**

Afurðir

- Lokaafurð verður bók um **“Crises and Welfare: Nordic Crisis Management Strategies in a Comparative Perspective”** – alþjóðleg fræðileg útgáfa
- Samstarfshópurinn: Öflug sveit sérfræðinga frá hinum Norðurlöndunum og frá öðrum kreppulöndum
- Einnig samstarf við European Social Policy Network (ESPN)
- Gagnabanki á netinu: Stefna og árangur – **lærdómur af viðtækri reynslu af glímu við kreppu**

Takk fyrir!